



Leena Lahtinen*¹, Leena Lindén¹,
Erja Rappe² ja Jyrki Reunamo³
*leena.lahtinen@pihapuisto.com

¹Maataloustieteiden laitos,
Helsingin yliopisto
²Ikäinstituutti

³Kasvatustieteiden osasto,
Helsingin yliopisto

LAPSI PUUTARHURINA, 5–6-VUOTIAIDEN KOKEMUKSIA PUUTARHATOIMINNASTA

YMPÄRISTÖ MUOKKAA LASTA

Hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta kasvu- ja oppimisympäristöstä saaduilla kokemuksilla on suuri merkitys lasten itsetunnon ja minäkuvan rakentumisessa. Ympäristö muokkaa lasten sosiaalista identiteettiä, yksilön käyttäytymistä ja minäkuvan muodostumista. Tässä puutarhatieteen maisterintutkielmassa selvitettiin 5–6-vuotiaiden lasten kokemuksia puutarhatoiminnasta päiväkodin arjessa.



Iloitsen, että kaikki alkaa kasvaa. (poika 6 v.)
Nautin puutarhassa olosta. (tyttö 6 v.)

PÄIVÄKODIN PUUTARHATOIMINTA

Puutarhaa tarkasteltiin fyysisenä, psyykkisenä, sosiaalisena ja kognitiivisena kasvu- ja oppimisympäristönä. Lisäksi seurattiin, millaisia emotionaalisia tunteita puutarhassa toimiminen päiväkodin lapsissa synnytti ja millainen puutarha oli lasten sosiaalisena kohtaamispaikkana. Kaikkiaan 98 lapsen kokemuksia kartoitettiin piirustustehtävällä ja yksilöhaastatteluin.



Minulla on hyvä mieli koska puutarhassa on kiva olla. (poika 6 v.), Että tääl on tosi kivaa. Ajattelen, että mä oon kasvattanut ne kasvit. (poika 5 v.)

PIKKU PUUTARHUREIDEN KOKEMUKSIA

Lasten myönteiset tunteet ja luontotietoisuus vahvistuivat pikkupuutarhurina toimiessa. Puutarhatoiminta lisäsi lasten positiivisia tunnekokemuksia, elämyksiä ja hyvänolon tunteita. Toiminnan myötä lapsille syntyi myös ymmärrys puutarhan hoidon ja huolenpidon vaikutuksista.



Puut ja kukat kasvavat koska olen hoitanut niitä hyvin (poika 6 v.), Istutan siemeniä ja sit ne kasvatetaan. Mä kasvatan niitä. (tyttö 5 v.)

LAPSI MUOKKAA YMPÄRISTÖÄ

Hyvinvointi tarvitsee hyväksytyksi tulemisen kokemuksen, siis riittävyyden tunteen. Lapsen riittävyyden tunteen kokemus syntyy aistien välityksellä ympäristöstä koetun palautteen kautta. Tämän tutkimuksen perusteella puutarha luontoympäristönä tukee lasten oppimista ja auttaa stressin säätelyssä. Myönteisen olemisen elementit – turvallisuus, jatkuvuus, kokemuksellisuus ja hyväksyntä – olivat lapsille tärkeitä ja niiden koettiin toteutuvan puutarhatoiminnassa.



Olen istuttamassa kasveja, kastelen, leikin kepeillä, kiipeilen kivillä ja lautoja pitkin. Työnän kottikärryjä ja kaivan lapiolla. (poika 6 v.) Leikin puutarhassa. Poimin kasveja ja ne tarvii multaa ja vettä. Annan sitä kastelukannulla. (tyttö 5 v.)

Puutarha mahdollisti lasten vuorovaikutteisen luontokokemuksen, joka tuotti iloa ja mielihyvää. Luontoympäristönä se edesauttoi sosiaalisten kontaktien muodostamista ja tarjosi mahdollisuuksia niistä vetäytymiseen. Oppimisen näkökulmasta lapselle näyttäisi puutarhatoiminnassa syntyvän ympäristö, jossa hän itse voi valita oman toiminta- ja tiedon jäsentämisen tapansa. Oppiminen tapahtui konkreettisesti puutarhatöitä tekemällä ja puutarhan kasvuprosesseja ajattelemalla tai havainnoimalla. Puutarhassa vietetty aika synnytti lapsille elämyksiä, antoi leikille aiheita ja herätti tiedollisia pohdintoja vahvistaen osaamista.